

JĘZYK POLSKI

– ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI PO KLASIE 4 W SSP 26 STO

Kształcenie literackie i kulturowe:

- rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia **elementy realistyczne i fantastyczne** w utworach;
- rozpoznaje czytany utwór jako **baśń, legendę, bajkę, opowiadanie, wiersz** i wskazuje charakterystyczne dla niego cechy;
- zna podstawowe środki stylistyczne: **epitet, rym, porównanie, ożywienie, przenośnię** i potrafi je wskazać;
- umie wskazać **wers, strofę, refren**; określa **tematykę i nastrój utworu**;
- odróżnia **dialog** od **monologu**;
- wskazuje **podmiot liryczny, narratora, adresata i bohaterów** w czytanych utworach;
- potrafi korzystać z różnych typów **słowników** w tym ortograficznego, języka polskiego, wyrazów bliskoznacznych, frazeologicznego, wyrazów obcych.

Kształcenie językowe:

- rozpoznaje części mowy: **czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówki, liczebnik, przymówek, zaimki, partykuła, spójnik** i określa ich rolę w zdaniu;
- rozpoznaje **bezokoliczniki** i tworzy je;
- rozpoznaje formy **przypadków, liczby, osoby, czasu i rodzaju**: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika i tworzy je;
- rozpoznaje w zdaniu **podmiot i orzeczenie** i potrafi je wskazać;
- rozpoznaje typy zdań: **oznajmujące, pytające i rozkazujące**, rozumie ich funkcje i je stosuje;
- rozpoznaje w tekście: **zdanie pojedyncze, zdanie złożone, równoważnik zdania**; przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie;
- rozpoznaje **związki frazeologiczne**;
- rozróżnia **synonimy i antonimy**;
- pisze poprawnie pod względem **ortograficznym** oraz zna reguły pisowni;
- używa znaków interpunkcyjnych: **kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu**.

Tworzenie prac pisemnych:

- zna zasady budowania **akapitów; wstępu, rozwinięcia, zakończenia**;
- potrafi napisać: **dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis postaci, opis przedmiotu, list, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, plan wydarzeń, notatkę**;
- tworzy opowiadania związane z treścią utworu, np. dalsze losy bohatera, komponowanie początku i zakończenia na podstawie fragmentu tekstu lub na podstawie ilustracji.